

דו"ח מס' 10 מישיבת הוועדה לשמות רחובות
שהתקיימה ביום רביעי, ט"ז בתמוז תשנ"ו (3.7.96)
בשעה 18.00 באולם הגזברות

		השתתפו :
יו"ר הוועדה	הרב יוסף הייזלר	
סגן ראש העיר	מר דוד קאסוטו	
חבר המועצה	הרב שמואל יצחקי	
חבר המועצה	מר עמוס מר-חיים	
חבר המועצה	מר אבי אלזם	
חברת המועצה	גבי מיכל שוחט	
	הרב יעקב קצנלבוגן	
	הרב אבישי שטוקהמר	
	מר מאיר וונדר	
	מר שלמה מליק	
	גבי ציפורה זקס	
	מר יעקב אלעזר	
	מר מנחם ינובסקי	
	מר משה וגנר	
	מר זאב אפלבאום	
	מר אבישי בר-אוסר	
	מר דוד נוימן	
		לא השתתפו :
מ"מ רה"ע לענייני טקסים	פרופ' אריאל כהן	
חבר ההנהלה	מר יהורם גאון	
חבר המועצה	מר שמעון בן-חמו	
חברת המועצה	גבי ענת הופמן	
	הרב יעקב גליס	
	מר יהושע רבינוביץ	
	ד"ר אברהם שפיר	
	ד"ר יוסי לוי	
	גבי תמר שך	
	מר ישראל יהושע	
	מר שבתאי חיים	
	מר ניסן הרפז	
	ד"ר שמשון קירשנבום	
	מר דוד צפרוני	
	מר עמיר סנדלר	
	גבי יפה שריג	
		נכחו :
- מנהל היחידה לשילוט רחובות	מר משה פירו	
- מחלקת ההסברה	גבי עירית קודיש	
- יועץ ראש העיר	מר עובד יחזקאל	
	גדי קובץ	מזכיר :

הוועדה רשמה לפנייה הודעת היו"ר, שציין כי לאחרונה מגיעות בקשות רבות בצירוף האתר המבוקש; על מנת להסיר ספק, מובהר שעל סדר היום עומדת השאלה העקרונית בלבד בדבר ההנצחה ולא איתורם של הרחובות או הככרות.

לבקשתה של חברת הוועדה, הגב' לזלי זקס, סוכם שבהיעדרו של חבר הוועדה משיבה בה בקשתו מופיעה בסדר היום - יידחה הדיון על מנת שיתקיים בנוכחותו.

1. קריאת רחוב עייש הרב שלמה גורן זצ"ל - בקשת מר יהודה לוינגר

לבקשה הנ"ל צירפו המלצתם סגן ראש העיר מר שמואל מאיר וחברת ההנהלה הגב' יהודית היבנר.

דברי הסבר:

הנושא מובא לדיון לבקשתו של ראש העיר. עם זאת, בהתאם להצעתו, יישומה בפועל של ההחלטה תתקיים במלאת שלוש שנים לפטירתו, לאמור: ביום כ"ד לחודש מרחשון תשנ"ז.

יו"ר הוועדה התייחס ל-2 הסעיפים הראשונים שעל סדר היום וחיווה דעתו שיש להחיל קנה מידה אחד בכל המקרים, וציין בקשות שנדחו בטרם מלאה 3 שנים, כמו לגבי שמחה הולצברג ז"ל או האדמ"ור מקלויינזבורג ז"ל לפיכך, כל עוד לא שונה או בוטל הקריטריון, יש להמתין עד מלאה 3 שנים.

יועץ ראש העיר, מר עובד יחזקאל, הביע התנצלותו של ראש העיר על שנבצר ממנו להשתתף בישיבה והציג את עמדתו בנושא: ראש העיר נשאר זבק בעמדתו, כפי שבוטאה גם בדיונים בהם השתתף יו"ר הוועדה, שיש להקפיד על עיקרון ההמתנה של 3 שנים. עם זאת, נקבע נוהל עבודה, על-פיו במקרים יוצאי דופן תובאנה הבקשות בפני ראשי כל הסייעות (אופוציזציה וקואליציה כאחד) והמלצתם תובא בפני ועדת השמות.

אשר לבקשות שעל סדר היום, בשני המקרים אין כוונה לחרוג מהנוהל: ההחלטות תיושמו במלאת 3 שנים. 2 הבקשות מובאות לדיון בשל הנסיבות המיוחדות ועל מנת להבטיח שפגרת המועצה וועדותיה ותקופת החגים שבעקבותיה לא תמנע קיום הטקסים במועדם.

בדיון שהתקיים השתתפו ה"ה: יוסף הייזלו, משה וגנר, זאב אפלבאום, מיכל שוחט, לזלי זקס, דוד נוימן, אבי אלזם, שמואל יצחקי, עובד יחזקאל.

לאחר דיון, ברוב קולות וללא מתנגדים, הוועדה החליטה לקרוא רחוב עייש הרב שלמה גורן ז"ל.

2. קריאת רחוב ע"ש עו"ד חסון ז"ל - בקשת עו"ד יוסף שפירא

דברי הסבר:

בנובמבר 1996 ימלאו 3 שנים למותו של פרקליט מחוז ירושלים עו"ד עוזי חסון ז"ל.

הנושא מובא לדיון לבקשת ראש העיר, בטרם פגרת המועצה וועדותיה, על-מנת לאפשר את קיומו של הטקס במועד - במלאת 3 שנים לפטירתו.

מצ"ב קווים לדמותו.

בעקבות הדיון המפורט בסעיף 1 דלעיל, הוועדה החליטה ברוב קולות (9- בעד; 6- נגד) לקרוא רחוב ע"ש עוזי חסון ז"ל.

3. קריאת רחוב ע"ש הרב רפאל דלה-פרגולה זצ"ל בקשת המשפחה ובהמלצת סגן ראש העיר מר דוד קאסוטו

מצ"ב קווים לדמותו.

בדיון שהתקיים השתתפו הי"ה: דוד קאסוטו, יעקב קצנלבוגן:

ברוב קולות וללא מתנגדים, הוועדה החליטה לקרוא רחוב ע"ש הרב רפאל דלה-פרגולה זצ"ל.

4. קריאת רחובות ע"ש רבנים - בקשת עמותת "עטרת ליושנה" ובהמלצת סגן ראש העיר הרב נסים זאב

דברי הסבר:

מצ"ב מכתבה של העמותה וכן קורות החיים של:

- א. ר' יעקב סופר ז"ל.
- ב. ר' אפרים כהן ז"ל.
- ג. ר' יהושוע שרבני ז"ל.
- ד. ר' מכלוף עידאן ז"ל.
- ה. ר' חיים שאול דוויק ז"ל.
- ו. ר' צדקה חוציין ז"ל.

מר זאב אפלבאום נמנע מדיון בסעיף זה, בשל התנגדותו העקרונית להגשת רשימות ואישורן ב"סיטונות" להגדרתו.

4.1 ר' יעקב סופר ז"ל

בדיון שהתקיים השתתפו הי"ה: יוסף הייזלר, זאב אפלבאום, אבי אלזם, אבישי שטוקהמר.

יו"ן הוועדה הציע שהרשוב ייקרא על שם ספרו "כף החיים".

הוועדה החליטה לקרוא רשוב בשם "כף החיים" ע"ש ר' יעקב סופר ז"ל.

4.2 ר' אפרים כהן ז"ל

היו"ר הודיע כי מטעמי כפילות ניתן לקרוא כיכר ולא רשוב על שמו.

הוועדה החליטה לקרוא כיכר ע"ש ר' אפרים כהן ז"ל.

4.3 ר' יהושע שרבני ז"ל

הוועדה החליטה לקרוא רשוב ע"ש ר' יהושע שרבני ז"ל.

4.4 ר' מכלוף עידאן ז"ל

ברוב קולות (6- בעד; 2- נגד) הוועדה החליטה לקרוא רשוב ע"ש ר' מכלוף עידאן ז"ל.

4.5 ר' חיים שאול דוויק ז"ל

הוועדה החליטה לקרוא רשוב ע"ש חיים שאול דוויק ז"ל.

4.6 ר' צדקה חוצ'ין ז"ל

ברוב קולות (1- נגד) הוועדה החליטה לקרוא רשוב ע"ש ר' צדקה חוצ'ין ז"ל.

5. קריאת רשוב ע"ש האדמו"ר מבוז'עאד הרב יוסף גבאי זצ"ל

דברי הסבר:

לבקשה הנ"ל צירפו המלצתם: סגן ראש העיר הרב מאיר פרוש, סגן ראש העיר הרב נסים זאב וסגן ראש העיר הרב חיים מילר.

מצ"ב קווים לדמותו.

בדיון שהתקיים השתתפו הי"ה: עמוס מר-חיים, אבישי בר-אֹשר.

ברוב קולות (3- בעד) נדחתה ההצעה לקרוא רחוב על שמו.

הוועדה החליטה לקרוא כיכר ע"ש הרב יוסף גבאי זצ"ל.

.6 קריאת רחוב ע"ש ציון גרמי ז"ל - בקשת מר יהודה לוינגר ובהמלצת סגן ראש העיר מר שמואל מאיר

מצ"ב קווים לדמותו.

בדיון שקיימה הוועדה השתתפו ה"ה: עמוס מר-חיים, זאב אפלבאום, דוד קאסוטו, אבי אלזם.

הוועדה לא ראתה לנכון לקרוא רחוב על שמו. עם זאת, נתקבלה הצעתו של סגן ראש העיר, מר דוד קאסוטו, לבחון האפשרות לקרוא כיכר בסמוך לבית הכנסת שנושא את שמו.

הוועדה החליטה שאם אכן ישנה כיכר בסמוך לבית הכנסת הנ"ל היא תיקרא ע"ש ציון גרמי ז"ל.

.7 קריאת רחוב ע"ש C.P. SCOTT - בקשת מר לוטיאן הריס (נגיד רוטרי לשעבר

בדיון שקיימה הוועדה השתתפו ה"ה: זאב אפלבאום, דוד נוימן, אבי אלזם, עמוס מר-חיים, משה וגנר.

ברוב קולות (5- נגד; 4- בעד) נדחתה ההצעה לקרוא רחוב על שמו.

ברוב קולות (8- נגד; 6- בעד) נדחתה ההצעה לקרוא כיכר על שמו.

.8 קריאת רחוב ע"ש חנה-מרים שפיצר ז"ל - בקשת הגב' אסתר דזיאל וחבר הוועדה ד"ר אברהם שפיר

להלן קווים לדמותה:

"חנה מרים שפירא שפיצר נולדה ביום כ"ב שבט 1888, בירושלים בין החומות לאביה הרב אבי אשר כהנא-שפירא, ולאמה היה לבין ריבלין.

במשפחה היו ששה אחים ושלוש אחיות חנה-מרים היתה השלישית ביניהם.

עוד טרם מלאו לה שבע-עשרה שנה השיא אותה לחיים-יוסף שפיצר, בן הרב זנוויל שפיצר, שהיה ידוע בפעולתו הציבורית הענפה למען היישוב הישן ומוסדותיו.

חיים יוסף שפיצר עסק במסחר, אולם בתקופה מלחמת העולם הראשונה איבד את פרנסתו, המשפחה מנתה שלושה בנים ושתי בנות והקשיים היו רבים. כמנהג הזמן נסה למצא את מזלו מעבר לים, ויצא לארה"ב.

בימים הקשים, עד גמר המלחמה, ולאחריה, ראתה חנה מרים את אזלת היד, של משפחות רבות לילדים שאבדו את כל אשר להן, לפעמים את בעליהן.

בלבה גמל הרעיון, שהנשים אינן צריכות להיות תלויות בפרנסת ילדיהן, ואסור להן לסמוך על אחריים, ולהיות סמוכות לשולחנם ועליהן לפעול כמו ידיהן למען מציאת דרך להחזקת המשפחה ופרנסתה, וכן חובה עליהן להיות פעילות יותר בחנוך הילדים, וביציאה לעבודה. החנוך ולימוד התורה הוא בעיניה הגורם הראשי לשינוי המצב.

ועל כן קמה, אספה את ילדיה ואת כל מטלטליה ושכרה דירה בשכונת הבוכרים, בביתו של מר יששכרוב. שם פתחה כתות למוד לנשים וילדות.

לעזרתה באו ראשי הישוב - הישן, ובהם אף הרב זוננפלד. מחלוקת קשה שררה עמה, בענין שפת ההוראה והלמוד.

חלק דרשו בתוקף שהשפה תהיה מדרש, למען מנע פגיעה בלשון-הקודש. הגברת שפיצר סרבה בתוקף לדרישה זו, ברור היה לה מהו המקום היא והרי לשפה העברית, בקדום ובחנוך הדור.

באין ברירה פנתה אל ועד הצירים שנתמנה לנהול עניני הישוב היהודי, וכן פנתה גם למחלקת החנוך של שלטונות המנדט.

חרף ההתנגדות של חוגי הישוב הנ"ל מלאו הכתות עד אפס מקום, רעיונותיה התקבלו בציבור בהערכה רבה, וגם המוסדות אשר אליהם פנתה נענו לה ואף הקציבו תמיכה זעירה ואז שכרה את הבנין הגדול, ברחוב דוד פינת יחזקאל, בבית הבוכרים.

בכדי להשלים את שכר הדירה עברה לגור עם משפחתה בבנין ביה"ס ושלמה שכר דירה.

הישוב הדתי הכללי נהר בהמוניו לביה"ס אשר נשא את השם "תלמוד-תורה לבנות". שפת הלימוד היתה כמובן עברית-ודלתותיו היו פתוחות לבנות כל העדות והזרמים.

בסוף שנות העשרים בקשה תנועת המזרחי להרחיב את רשת החינוך הדתי, והציעו לגברת שפיצר להעביר את הכתות הגבוהות לשכונת "רוממה" ואף הקצו לה בנין בשכונה.

לימים חזרה הגברת שפיצר לשכונת הבוכרים ושכרה את הבנין היפה של משפחת יהודה, הבנין הידוע בכינויו "הארמון".

ביה"ס התפתח מאוד וכלל חטיבות אחדות ובי"ס יסודי של שמונה כתות.

ביה"ס למלאכה, ביה"ס למסחר ובעקבות הגמנסיה "בית-חנה", אשר שמה לה מטרה להגיע לבחינות בגרות ולקבל תעודת בגרות מוכרת.

נוסף לכל אלה דאגה הגברת שפיצר לצרכים התרבותיים והחברתיים של חניכותיה הקימה ספרייה, הוציאה כתב עת "העבריה", וגם יסדה מועדון ותנועת נוער, שדאגו לתעשייה ולהרחיב את האפקים.

כאשר הצפיפות בבית-הספר גברה עוד יותר, הצליחה הגברת שפיצר לקבל מעיריית ירושלים מגרש ברחוב ירמיהו, ואף זכתה להניח את אבן הבינה לבנין החדש.

הבנין הושלם לאחר פטירתה ונקרא על שם חנה שפיצר. כיום שוכן בו ביה"ס צביה. באמצע הפעילות ובעשייה העשירה והמסועפת נקראה לישיבה של מעלה, ונפטרה ביום י"ז בשבט תשט"ו (1956)."

בדיון שקיימה הוועדה השתתפו ה"ה: יוסף הייזלר, עמוס מר-חיים, משה וגנר, מיכל שוחט.

לאור הודעתו של יו"ר הוועדה שמטעמי כפילות לא ניתן לקרוא רחוב - נתקבלה הצעתו של מר משה וגנר לקרוא הרחוב בשם "רחוב המחנכת".

ברוב קולות ובהתנגדות מר אבי אלזם, הוועדה החליטה לקרוא רחוב בשם "רחוב המחנכת" ע"ש חנה-מרים שפיצר ז"ל.

9. קריאת רחוב ע"ש פרופסור יהושע פראוור ז"ל - בקשת פרופ' ב"ז קדר

מצ"ב בקשתו של פרופ' קדר.

בדיון שקיימה הוועדה השתתפו ה"ה: עמוס מר-חיים, זאב אפלבוים, דוד נוימן.

ברוב קולות ובהתנגדות מר אבי אלזם, הוועדה החליטה לקרוא רחוב ע"ש פרופסור יהושע פראוור ז"ל.

10. קריאת רחוב ע"ש משה ברעם ז"ל - בקשת מר עוזי ברעם בהמלצת ראש העיר

מצ"ב המלצתו של ראש העיר בנדון.

מר עובד יחזקאל הציג המלצת ראש העיר: הכיכר שנושאת כיום את שמו אינה מנציחה באופן הנאות וההולם את זכרו של משה ברעם ז"ל. על כן, ראש העיר מציע לבטל את הכיכר הנוכחית ולקרוא רחוב מרכזי ע"ש משה ברעם.

בדיון שהתקיים השתתפו ה"ה: יוסף הייזלר, עמוס מר-חיים, זאב אפלבוים, אבישי שטוקהמר, יעקב קצנלבוגן דוד קאסוטו, דוד נוימן, מנחם ינובסקי, אבי אלזם, מאיר וונדר, עובד יחזקאל.

ה"ה אפלבוים, שטוקהמר, קצנלבוגן הביעו חששם מהיווצרותו של תקדים.

מר מר-חיים הסביר שמדובר במקרה חריג: בזמנו נתקבלה החלטה לקרוא הכיכר ב"בור שיבר" ע"ש משה ברעם ז"ל משום סמיכותו למקום מגוריו ובגלל מיקומו המרכזי. אולם, מסתבר שמאמץ ההנצחה לא צלח ועד היום הכיכר ידועה בציבור בשם "בור שיבר" או כיכר הכשרת הישוב. על-כן, מן הראוי לקרוא רחוב שינציח בצורה הראויה את משה ברעם ז"ל.

לאחר דיון ברוב קולות וללא מתנגדים, הוועדה החליטה לקרוא רחוב ע"ש משה ברעם ז"ל.

עם זאת, הוחלט לבטל את הכיכר הנושאת את שמו.

11. קריאת רחוב ע"ש שלמה מן האדומים - בקשת מר מאיר לוי

מצ"ב קווים לדמותו.

בדיון שהתקיים השתתפו הי"ה: יוסף הייזלר, דוד קאסוטו, לזלי זקס.

סגן ראש העיר, מר דוד קאסוטו, ציין שמדובר בדמות מופת מההסטוריה היהודית והציע לאשר הבקשה.

ברוב קולות (4- נגד; 2- בעד) נדחתה הבקשה הנ"ל.

12. הודעה בדבר איתורים

בבית וגן - רחוב ללא מוצא מרחוב שחראי שיקרא "מבוא אליעזרי" ע"ש הרב שמואל אליעזרי.

הוועדה רשמה לפנייה תוכן ההודעה הנ"ל.

יוסף הייזלר
יו"ר הוועדה

2 Prof

עוזי חסון ז"ל

עוזי יליד ירושלים שנתון 1944 הוא בן למשפחת רבנים ידועה. סבו כיהן כדב הספרדי הראשי בחברון.

בפרעות 1928 נרצח הסב וכן חלק מבני משפחתו, לאחר הטבת עקרה המשפחה לירושלים.

אחיו הגדול נפל במלחמת השחרור בקרב על הקסטל ואילו אחותו נהרגה בירושלים בהפגזות תש"ח.

עוזי סיים לימודיו בהצטיינות בבית ספר "כרמיה" ירושלים.

בצה.ל. שירת בגדוד חי"ר של חטיבת ירושלים והשתתף בכיבוש חברון. לאחר שחרורו מצה.ל. שרת במילואים ביחידה אשר מצריכה חוסן נפשי.

עוזי סיים לימודי משפטים באוניברסיטה העברית בירושלים ועם תום לימודיו החל עבודתו כמשפטן בשרות המדינה.

בין השאר כהן כעוזר פרקליט מחוז ירושלים, ראש המחלקה הפיסקלית בפרקליטות המדינה ובשנת 1988 נבחר לכהן כפרקליט מחוז ירושלים עד לפטירתו.

עוזי היה מתנדב לאגודה למען החייל ופעל בצנעה בגופים וולנטריים נוספים.

עוזי נחשב לאחד מעובדי המדינה ההגונים ביותר שפעלו במערכת מורכבת זו. בכל הליכותיו הוא הקרין אצילות. דלתו היתה פתוחה ואוזנו היתה קשבת לעובדים תחת מרותו ולכל מי שנזקק לעצותיו או להחלטותיו.

אף שהיה מודע לעוצמה שתפקיד פרקליט המחוז העניק לו, מעולם לא ניצל כח זה לרעה. נהפוך הוא, לעולם שכנע את יריבו בנועם.

ראוי לו לעוזי שיקרא דחוב על שמו וראויים אנו שנזכור אותו תמיד.

12-1-12

○

○

3 פרק

הרב רפאל דלה-פרגולה, זצ"ל (1876-1923)

הרב רפאל דלה-פרגולה (Raffaello Della Pergola), זצ"ל, נולד בפירנצה (איטליה) באוגוסט 1876. הוא היה החמישי מבין שבעת ילדיו של ר' דוד דלה-פרגולה ורחל אורביטו. הוא קיבל חינוך יהודי מסורתי בעיר הולדתו, ובמרוצת השנים נעשה לאחד התלמידים המצטיינים במכללה לרבנות בפירנצה, בניהולו של הרב המפורסם שמואל צבי מרגוליס. בשנת 1905, סיים לימודי הרבנות וקיבל התואר הגבוה "חכם". במקביל למד באוניברסיטת פירנצה, שם קיבל תואר דוקטור בפקולטה לפילוסופיה.

מינויו הראשון כרב קהילה היה בעיר גוריציה, בצפון-מזרח איטליה, ב-1903. שם במשך שבע שנים פעל בהצלחה רבה לפיתוח הקהילה, לחינוך יהודי ולקירוב לבבות. בהיותו בגוריציה נישא עם צעירה יהודיה ילידת המקום, עליזה פריסטר. במשך השנים הבאות נולדו להם שלושה בנים, סטינו, פרנקו, ומאסימו.

ההצלחה והבולטות של הרב הצעיר בקהילה הקטנה משכו את תשומת לבם של חוגים רבניים וקהילתיים יהודיים באיטליה, באירופה ובמזרח התיכון. ואכן, ב-1910 הרב דלה-פרגולה נקרא למלא את התפקיד החשוב של רב ראשי בקהילה הגדולה והמורכבת של אלכסנדריה במצרים. קהילה זו מנתה אז כ-15,000 יהודים, גדלה עד סוף מלחמת העולם הראשונה לכ-25,000 נפש, והייתה לאחת הגדולות בכל אזור הים התיכון.

באלכסנדריה מייד באו לביטוי תכונותיו הנעלות של הרב דלה-פרגולה: גדול בתורה, פעיל מרכזי בניהול ענייני הציבור היהודי, לרבות החינוך היהודי, סעד ורווחה, תסיד הלשון העברית ופעיל מרכזי בתקומה הלאומית של עם ישראל, דובר שפות לועזיות ואמון על תרבויות המערב, ומעל לכל: איש צדיק שלא חסד מזמנו ומחסכונותיו כדי להקל על מצוקות של יחידים ושל הקהל היהודי.

ב-13 שנות כהונתו באלכסנדריה הצליח הרב דלה-פרגולה לעורר את אמונם של יהודים השייכים לשכבות השונות, המנהיגות, העלית החברתית, ופשוטי העם. הוא הפך למנהיג דתי נערץ. בשנים אלה נהג להתפלל בבית כנסת אליהו הנביא (ששוחזר ביוזמתו של סר משה מונטיפיורי). הוא תרם להדרת התפילה, לפתיחת בית הספר היהודי החדש שבמרוצת הימים היה אמור להיקרא על שמו (בי"ס דלה-פרגולה), ולפעילות מוסדות יהודים רבים אחרים בעיר.

בתקופת כהונתו באלכסנדריה התרחשו מספר התפתחויות סוערות וגורליות לעם היהודי במזרח התיכון ובארץ ישראל, והרב דלה-פרגולה נטל חלק פעיל בעניינים חשובים אלה. שלושה אירועים ראויים לציון במיוחד:

1. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, גורשו למעלה מ-11,000 יהודים מא"י וסוריה למצרים. הרוב המכריע הגיעו דרך נמל אלכסנדריה ושוכנו שם במחנות פליטים. הרב דלה-פרגולה היה בין הפעילים המרכזיים שדאגו לקליטתם ולבריאותם של פליטים אלה. אישתו, עליזה, הייתה בין הפעילות הבולטות בועדת ההצלה ובארגון "טיפת חלב" שדאג לאמהות וילדים יהודים נזקקים.

2. בחודש מרץ 1915, התחילה באלכסנדריה פעילות למען גיוס של צעירים יהודים, מבין הפליטים שהיו שם, לשורות הצבאות שלחמו במלחמת העולם הראשונה. בהתכנסות רבתי שהרב דלה-פרגולה עמד בראשה, ובעקבות נאום מלהיב שלו, צעירים יהודים רבים התנדבו. הוחלט להקים יחידה צבאית שתעמוד לרשות הצבא הבריטי ותלחם בארץ ישראל. ההצעה הוגשה לגנרל מקסוול, ראש הכוחות הבריטיים במצרים, ע"י י. טרומפלדור, ז. לבונטין, ז. גלוסקין, מ. מרגוליס, ו-ו. זיבוטינסקי. כך נולד "חיל הפרדות" שנלחם בחזית גליפולי בתורכיה וכלל 350 פליטים מא"י ו-150 יהודים מאלכסנדריה. הרב דלה-פרגולה עמד בראש טכס היציאה לדרך של "חיל הפרדות", נתמנה לרב-צבאי לשם-כבוד, וחילק ללוחמים חוברת ובה אזכור חובות הלוחם כאיש צבא וכבן ישראל. לאחר פינוי "חיל הפרדות" במאי 1916, מפקדו הקולונל הבריטי פטרסון יסד בלונדון באוגוסט 1917 את ה"לגיון העברי" שהיה מיועד להלחם בא"י. נטלו חלק ב"לגיון העברי" כ-120 חיילים מיוצאי "חיל הפרדות". במרץ 1918, בדרכו לא"י, הלגיון העברי עבר מאלכסנדריה ושם התקבל בטכס גדול בבית הכנסת ע"י הרב דלה-פרגולה. הרב דלה-פרגולה נטל אפוא חלק

חשוב ביצירת הגרעין הראשוני לכות צבאי יהודי-ארץ-ישראלי סדיר, שאחרי גלגולים שונים היה מיועד להפוך למערכת הביטחון של מדינת ישראל.
3. ביום ט"ו מנחם-אב תרע"ח (יולי 1918) התקיים טכס רב הרושם של הנחת אבן הפינה לבנין האוניברסיטה העברית בהר-הצופים בירושלים. לאירוע המרשים, בראשו עמד הד"ר חיים ויצמן, הוזמנו מנהיגים ונציגים מהממשל, מהיישוב בא"י ומהעולם היהודי. כמנהיגה הרוחני של הקהילה היהודית באלכסנדריה, וכתומך נלהב של בנין היישוב העברי והמפעל הציוני בא"י, הרב דלה-פרגולה הוזמן להשתתף בטכס והיה לאחד התותמים של מגילת היסוד שהוכנסה באבן הפינה של בנין האוניברסיטה. והנה תיאור מפורט של האירוע המרשים, כפי שפורסם בחוברת "יום תגנו", עמ' 9-12:

הטכס

התגיגה נעשתה לפי הטכס, שנעבד מראש על ידי הועדה וזהו:
א. בשעה 4 נמצאו כל חברי הועדה לסדור התגיגה על המגרש, על יד מקום היסוד.
ב. הסדרנים והסדרניות נמצאו כלם על מקומות משמרתם בשעה 4, ועליהם הסדרן הראשי מר אוליצקי.
ג. בתי הספר, המורים והתלמידים, הסתדרו ע"י המקומות המיועדים להם לדגליהם בשעה 4.30.
ד. מקומות לישיבה היו מיועדים:

- לועד הצירים,
  - לרבנים,
  - לאורחים לא-יהודים ולאורחים ממצרים,
  - לבאי-כח הערים, המושבות, האגדות וההסתדרויות.
- ה. בשעה 5 הופיע הגנרל אלנבי, המפקד הראשי של הצבא הבריטי, לקול מחיאת כפים של כל הקהל. תיכף נתן ראש הועדה, מר מרדכי בן הלל הכהן אות, והמקהלה שהסתדרה בתורשה ממעל הגבעה התחילה לשיר את השיר "מן המצר" עד הפסוק "אבן מאסו הבונים".
- ו. אך הגיעה המקהלה אל הפסוק הזה, והד"ר ויצמן ירד אל התפירה מקום היסוד. ראש הועדה, מר כהן, הגיש להפרופ. ויצמן כף-סידים עשוי כסף בבתי המלאכה של בצלאל ועליו כתובת: "בכף סידים זו השתמשו בהנחת אבני הפנה לאוניברסיטה העברית בירושלים ביום ט"ו מנחם-אב תרע"ח". הבנאים הרימו את האבן הראשה, שעליה היה חרות: "בשם הציוניות-הפרופ' חיים ויצמן", ומר ויצמן מלא את הכף סיד ויניח את האבן על מקומה. אחרי כן חתם על המגילה, כתובה על קלף, שבה היו כתובים הדברים האלה:

המגילה

ברוך אתה אדוני אלהינו מלך העולם שהחינו וקיימנו והגיענו ליום הזה, יום רביעי בשבת בתמשה עשר לחודש החמישי חודש מנחם-אב, בשנת חמשת אלפים שש מאות שבעים ושמונה לבריאת-עולם, שנת אלף ושמונה מאות ארבעים ותשע לחרבן בית המקדש השני, השנה העשרים ואחת לכנסיה הראשונה שאסף הדוקטר בנימין זאב בן יעקב הירצל את הציונים, בשנה הראשונה להכרזת הממשלה הבריטית על ידי מר בלפור בהשתדלותם של ראש ההסתדרות הציונית על אודות מתן בית-לאומי לעם ישראל בארץ ישראל, ביום הזה הונחה אבן הפנה הזאת לבנין האוניברסיטה העברית הראשונה בירושלים. ובאו על החתום: (פה באו חתימות מניחי האבנים).

ז. אחרי הד"ר ויצמן הזמין ראש הועדה להניח אבנים כפי הסדר הזה:

סדר האבנים

- בשם ירושלים - הרבנים רבי נסים אלישר הספרדי ורבי זרח אפשטיין האשכנזי, מר אליעזר הופין, ראש ועד העיר ליהודי ירושלים ומר יוסף מיוחס סגנו;
- המופתי; ראש הכנסיה המושלמית בירושלים;
- הבישוף; ראש הכנסיה האנגליקנית בירושלים;
- בשם הצבא העברי - הד"ר ויצמן;
- בשם אבי הישוב החדש, הברון בנימין רוטשילד - הניח החכם באשי מיפו הרב עוזיאל;
- בשם העיר יפו - מר בצלאל יפה ראש ועד העיר, ומר אברהם לב;

- בשם המושבות - מר אייזנברג, ראש אגדת נטעים, מר מאירוביץ, נשיא ועד התאחדות המושבות, מר ליפקיס, ראש הוועד של פתח תקוה, ומר ליבוביץ, משרידי הבילויים;
- בשם ועד החינוך - הד"ר יעקוב טהון, ראש המשרד האי"י, והד"ר נ. טורוב, מנהל ועד החינוך;
- בשם האקדמיים הערים - הד"ר א.מ. מזיא, מר אליהו ברלין;
- בשם הסופרים העברים - מר מרדכי בן הלל הכהן ומר ש. בן-ציון;
- בשם המורים העברים - מר יחיאל, מנהל ביה"ס לבנות ביפו, מר בבין, מורה הגמנסיות ביפו ובירושלים, מר זוטא, מנהל ביה"ס לבנים בירושלים, גברת פיינסוד-סוקניק, מנהלת גני הילדים בירושלים;
- בשם האומנים והפועלים - מר יחיאל צימרינסקי, ראש מרכז בעלי המלאכה בירושלים, מר זאב סמילנסקי מחולדה, מר ש. פחטר ממרכז בעלי המלאכה ביפו;
- בשם הגולה וקונה המגרש מר י.ל. גולדברג - מר ז.ד. לבונתין, נשיא הבנק אנגלו-פלשתניה, מר זאב גלוסקין מנהל היקבים, והרב מאלכסנדריה הפרופ. זילה פרגולה;
- בשם הדור הבא - קבוצת ילדים וילדות מגילים שונים תלמידי בתי הספר. וכל אחד ואחד ממניחי האבנים תתמו על המגילה, שהיתה כל הזמן פרושה על קרש על יד היסוד. כתום הנחת כל האבנים, קרא ראש הוועדה את דברי המגילה בקול רם. אחר כן שמו את המגילה בתוך שפופרת אבן ושימו אותה בחלל האבן הראשה והפרופ. ויצמן כסה אותה סיד ואבן.
- מכונות הסינמה של הצלם מר בן-דוב וגם של הצבא עבדו כל זמן החגיגה וישאירו לזכרון הרבה מומנטים של חגנו.
- הנחת כל אבן ואבן נלותה בקול היסוד וקריאות "חזק חזק ונתחזק!" ומחאות כפים מאת אלפי הילדים והקהל הגדול.
- ת. אז ניגש הפרופ. ויצמן אל קהל האורחים ויקרא באנגלית את נאומו.

הרב רפאל דלה-פרגולה נפטר בפירנצה באוגוסט 1923, בעת ששהה בחופשה ביחד עם בני משפחתו. בכך הוא לא זכה להשתתף בטכס חנוכת האוניברסיטה העברית שהתקיים ב-1925.

הרב דלה-פרגולה נקבר בבית הקברות היהודי בפירנצה עיר הולדתו. בשולי קברו חרוט גם שמו של בנו הבכור, סטינו, אשר נתפס באיטליה במרץ 1944 ע"י הנאצים ומשתפי הפעולה הפשיסטים. באפריל 1944 נשלח הבן למחנה השמדה באושוויץ, שם מת ומקום קבורתו אינו ידוע.

הרב דלה-פרגולה השאיר רבבות אוהבים ומוקירים. שנים רבות אחרי מותו, אפשר היה לפגוש מיוצאי מצרים ומיוצאי איטליה שהכירו אותו וזכרו בו כאיש צדיק משכמו ומעלה וכמנהיג רוחני יהודי מן הבולטים בדורו. שמו של הרב דלה-פרגולה מועלה גם היום כמנהג קבע בטכסי הזכרה והשכבה המתקיימים בבתי-כנסת רבים בירושלים, בשאר חלקי הארץ, ובחול"ל.

בנו החי של הרב דלה-פרגולה, מאסימו, מתגורר במילאנו והוא פעיל מאוד בחיים היהודים באיטליה ובמפעלים הקשורים לארץ ולירושלים. נכד אחד של הרב דלה-פרגולה וארבעה נינים שלו הם תושבי ירושלים: יהי זכרו ברוך.

ד"ר רב
5-92

בכסלו תשנ"ה
1995

כ"ה
י"ג

בס"ד

4 קורס

לכבוד
יו"ר ועדת שמות
עיריית ירושלים

בניית בית המדרש
מח' רבי עובדיה יוסף שליט"א
נשיא מועצת חכמי החברה

שלום רב,

אנו מגישים לכם רשימת שמות רבנים שאנו מעוניינים לקרא על שמם רחובות
"ברכס שועפטי" - "רמת שלמה".

שם	תאריך לידה	תאריך פטירה
1. ר' ישראל אבוחצירא	ר"ה תר"ן	ד' שבט תשמ"ד
2. ר' עזרא עטיה	ט"ו שבט תרמ"ה	י"ט אייר תש"ל
3. ר' יהודה צדקה	תר"ע	י"ב חשון תשנ"ב
4. ר' יעקב סופר	תר"ל	ט' בסיון תרצ"ט
5. ר' אפרים כהן	תר"מ	ב' ר"ה תשי"ז
6. ר' יהודה פתחיה	ב' בשבט תרי"ט	כ"ז מניא תשי"ב
7. ר' יהושוע שרבי	תרל"ט	י"א טבת תש"ג
8. ר' שלמאן אליהו	תרל"ט	ב' דר"ה תשי"ג
9. ר' יוסף חייק	כ"ז אב תקצ"ד	י"ג אלול תרס"ט
10. ר' מרדכי שרעבי	תרע"ב	כק מרחשון תשמ"ד
11. ר' שלמון מוצפי	כ"ז שבט תר"ס	י"ז טבת תשל"ה
12. ר' יעקב מוצפי	תר"ס	י"ג סיון תשמ"ג
13. ר' יעקב עדס	תרנ"ח	כ"ז תמוז תשכ"ג
14. ר' עובדיה הדאיה	ר"ח טבת תר"ן	כ"ז שבט תשכ"ט

אלה רמק
ק"ח רמק
אלה כיכר

ק"ח
ק"ח
ק"ח

כ"ה מכתול ציון
כ"ה מ"ח שאול קוין
כ"ה לויקה מולין

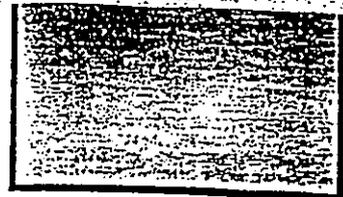
בברכה,

הנהלת העמותה
"עטרה ליושנה"

רח' שמנר 4 ירושלים
טל. 02-388122
פקס. 02-386555
ה.ד. 41072 ירושלים 91410
מס. עמותה 580204758

תג

בניאוח הראשון לציון
מר רבי עובדיה יוסף שליט"א
נשיא מועצה חכמי התורה

בס"ד

ר' יעקב חיים סופר זצוק"ל

נולד: שנת תר"ל.
נפטר: ט' סיון תרצ"ט.

נולד בבגדד בשנת התר"ל, התחנך ולמד בישיבות אשר בבגדד ודמותו הרוחנית עוצבה בתוככי גולת בבל המעטירה אשר פרתה ושגשגה בימים ההם.

באופיו השקט, המתון והנוח ובחביבותו, ענוותנותו ובמידותיו התרוממיות ממדות רבותיו וביראתו הקודמת לחוכמתו, זכה להתעלות בלימוד תורתנו הקדושה. ברוב התמדתו הנפלאה החל ללמוד בצינעה גם בתורת הח"ץ ובחכמת הקבלה, ונתקיים בו "ואת צנועים חכמה".

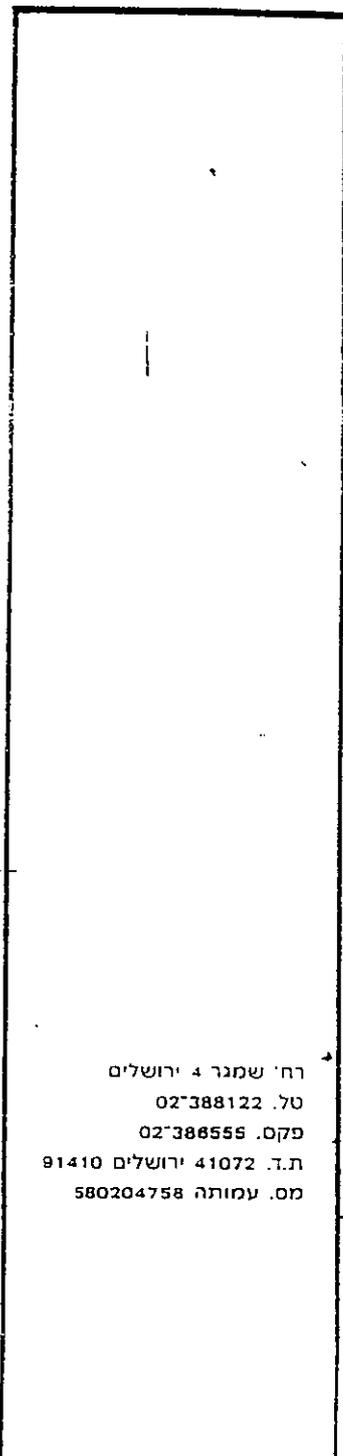
אהבתו והערצתו לארצנו הקדושה היתה עד להפליא וכבר בר"ח סיון תרס"ד עלה ארץ מבבל, למרות קשיי התחבורה ודוחק הפרנסה החלטתו היתה איתנה לעלות ולאחר טלטולים ונדודים הגיע ארצה בעירום ובחוסר כל. אולם חכמת אלוקים אשר בקרבנו ומדותיו התרוממיות נתנהו לחן ולחסד בעיני כל רואיו ויהי בכל דרכיו משכיל והי עימו, ומיד בהגיעו ירושלימה אשר אוה לשכון כבוד בתוכה, הצטרף אל חבר הרבנים והמקובלים שבבית מדרש "בית קל" והם ששו לקראתו ומיעט בשיחה ושינה ורכש לו ידיעות רבות בחכמת הח-ן והתפלל עפ"י כוונות האר"י ז"ל והרש"ש זיע"א. כשנוסדה ישיבת המקובלים "שושנים לדוד" עבר לשכון כבוד בקרבתה, וקנה לו שם ספרים חשובים בנסתר ובנגלה. ומהם ספרו הנכבד והמפורסם "כף החיים", הצטרף אל חבר הרבנים המקובלים שהיו ב"רחובות הנהר" בראשות הגאון הצדיק רבי שאול דוויק הזכהו זצוק"ל.

מנהגו היה לקום עד לפני חצות לילה כדי שיהיה ער בנקודת חצות בדיוק.

היה זהיר לדרך ברכות הנהנין בכוונה עצומה ובהתלהבות יתירה מתוך דחילו ורחימו.

מימיו לא שח שיחה בטילה וביחוד בביהכ"ס, ובחר במידת השתיקה. כל ימיו נזהר לסיים י"ח פרקי משנה בכל יום ובשבת קודש היה קובע שיעור בתלמוד עם התלמידים ואחה"צ היה דורש בביהכ"נ לקהל שומעיו בהלכה ואגדה דבר בעיתו.

נפטר בט' סיון שנת התרצ"ט זכותו וזכות צדקותו תעמוד לנו, אמן.

רח' שמגר 4 ירושלים
טל. 02-388122
פקס. 02-388555
ת.ד. 41072 ירושלים 91410
מס. עמותה 580204758

הרב הגאון ר' אפרים כהן

נולד: בשנת תרמ"ו.
נפטר: ג' תשרי תשי"ז.

הרב נולד בבגדד בשנת תרמ"ו, נודע כאיש מופלג בקדושה ובחסידות, עניו וצנוע, מראיהו כמלאך אלוקים, תלמידו של מורינו ורבינו ר' יוסף חיים מבגדד.

למד תורת הח-ן כל הלילה עם הגאון ר' שמעון אגסי, בשנת תרפ"ד עלה לארץ הקודש - לירושלים משאת נפשו, שם בחר לשבת בישיבת המקובלים "פורת יוסף", ולאחר מכן עמד בראשה עד יומו האחרון.

במהירה זכה לתואר "זקן הרבנים המקובלים" בעידה"ק ירושלים, היה קרוב אל העם ודבריו היו נשמעים.

נהג לכתת רגליו לריכוזים שונים בארץ, ולהשמיע דברי תורה ומוסר לעם היושב בציון. בניו משמשים עד היום כראשי ישיבת "פורת יוסף" וממשיכים את דרכו הנפלאה במסירות ובהתמדה.

התבקש לישיבה של מעלה בש"ק שבת תשובה, ג' תשרי תשי"ז

קריית
עטרה ליושנה
בניה ברס שועפט

בניאוח הראשון לציון
חור רבי עובדיה יוסף שליט"א
(נשיא מועצת חכמי התורה)

רח' שמגר 4 ירושלים
טל. 02-388122
פקס. 02-388555
ת.ד. 41072 ירושלים 91410
מס. עמותה 580204758

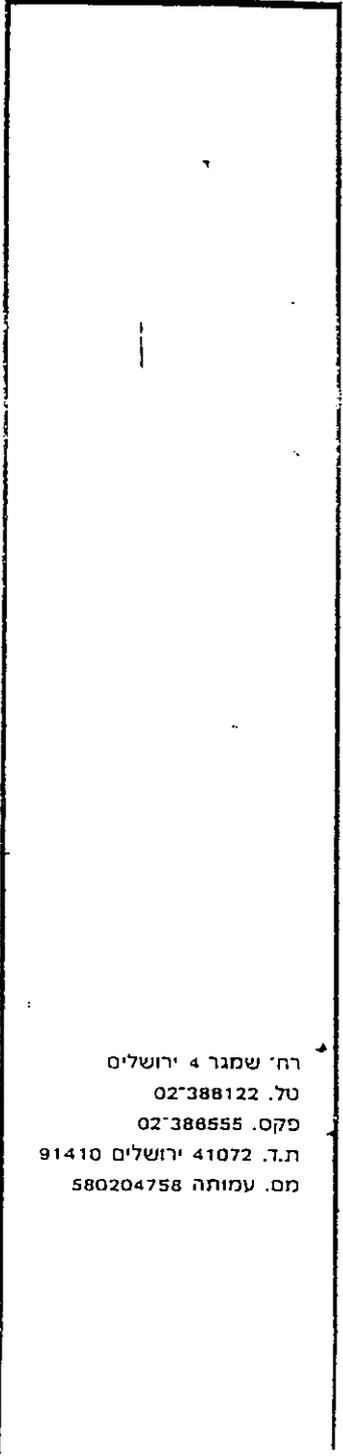
בנייה ברכס שועפט
מחיר רב עובדיה יוסף שליט
נשיא מועצת חכמי התורה

בס"ד

הרב יהושע שרבאני זצ"ל

נולד: תשל"ג
נפטר: י"א אלול ה'תש"ל

הרב יהושע שרבאני היה מבין דמויות ההוד ומשכיות החמדה שנתברכה בה העיר ירושלים.
היה מגדולי המקובלים בירושלים ותלמידו של הבן איש חי זצ"ל.
שימש כרב שכונת בקעה, והיה ממייסדי ומחזקי בית המדרש "שושנים לדוד" בשכונת הבוכרים בירושלים, שכפי הידוע לומדים ושוקדים שם עד היום עשרות אברכים כ"י.
ר' יהושע היה אהוב ונוח לבריות, מרבה בתפילות ובקשות על העם היושב בציון.
העיד עליו מר"ן ראש ישיבת "פורת יוסף" ר' עזרא עטיה כי תפילותיו מקובלות בשמים במיוחד.
נפטר בשיבה טובה בעיר הקודש ירושלים, ונקבר בהר הזיתים מול מקום המקדש שיבנה במהירה.

רח' שמגר 4 ירושלים
טל. 02-388122
פקס. 02-388555
ת.ד. 41072 ירושלים 91410
מס. עמותה 580204758

רבי מכלוף עידאן זצוק"ל

נולד: שנת תר"מ.
נפטר: יז' כסלו תש"ז.

על רבינו אפשר לומר את הפסוק: "עזרי מעם ה' עושה שמיים וארץ" המילה "מעם" ראשי תיבות: מוריטו עידן מכלוף. נולד בשנת התר"מ בגירבא שבתוניסיה לאביו הצדיק המקובל רבי משה עידאן זצוק"ל שנפטר עליו בחייו בהיותו בן י"ד שנים. מקטנותו התבלט בחכמתו הרבה בלומדו אצל רבו הרה"ג משה זקן מאזוז וכן אצל אחד מגדולי תארה כבירה שבגירבא, הרב הגאון רבי יוסף ברבי. עקב פטירת אביו בגיל צעיר, נחשב יתום ולכן התחנך על ברכי אחיו הגדול ר' דוד עידאן. בהגיעו לפרקו, נשא לאישה את הנערה פלילה וביתו של הגביר אברהם בוכריץ), הכלה היתה בת עשר שנים בלבד, רבו בחר בו ללמד את התינוקות אחר נישואיו, כי בגירבא הונהג שאין לרוק מלמד תינוקות כיון שלעיתים באות אמותיהם של הילדים למקום הלימוד. חיבר ספרים רבים, מהם "עמר-נקא" "מנחת ערב" "מלוא העומר" "חסד ואמת" ועוד חידושי תורה רבים. הקפיד על תעניות וסיגופים, טבילות במקוה טהרה, אחרי פטירת רבו, נבחר ר' מכלוף לשמש כדיין יחד עם שני עמיתיו רבי יוסף בוכריץ ורבי חיים חורי. תלמידים רבים היו לרבינו וביניהם הרב משה הכהן דריהם זצ"ל, ששימש כרב ודיין בעיר טבריה. תלמידיו הוציאו לאור את ספריו כאן בירושלים, ובספר "מלוא העומר" כתבו הם עליו תשבחות ותהילות: "איש אשכולות שמכל הפינות פונים אליו [התכתב בהלכה ודברי תורה עם רבנים גם מירושלים], מלא ענה ויראת ה', מלא חסידות ופרישות, מהדר מן המהדרים, מראהו כמראה מלאך האלוקים, שמו נודע ברבים, בתפילותיו ובדמעותיו החמות". ענו ושפל ברך היה והחזיק את עצמו כתלמיד חכם פשוט, לא גבה ליבו, ממה שזכה ללמד וללמד, לשמור ולעשות. ציוה על בני ביתו כמה צוואות לפני פטירתו, ועד היום תלמידיו ונכדיו מפיצים את עקרונותיו החזקים ברוח ישראל סבא, וממשיכים להפיץ את אור תורתו בירושלים עיה"ק. נפטר לאחר יסורים קשים ביום ח"י כסלו שנת תש"ז. זכותו תגן עלינו אמן.

בנשיאוח הראשון לציון
מה רבי עובדיה יוסף שליט"א
נשיא מועצת חכמי התורה

יחי שמגר 4 ירושלים
טל. 02-388122
פקס 02-386555
ת.ד. 41072 ירושלים 91410
סמ. עמותה 580204758

בנשיאות הראשון לציין
מון רבי עובדיה יוסף שליטיא
נשיא מועצת חכמי החורה

בס"ד

ר' חיים שאול דוויק זצוק"ל

נולד: יד' חשוון תרי"ח

נפטר: ד' טבת תרצ"ג

המקובל רבי חיים שאול דוויק הכהן נולד בי"ד חשוון שנת תרי"ח בארם צובא שבסוריה, משפחתו היתה משפחת כהנים מיוחסת ודגולה והוא היה חוליה חשובה בשלשלת המפוארת.

רבותיו הגדולים מצאחיו נער בעל כשרונות מופלאים התמדה עצומה, והשפיעו עליו תורה.

בתורת הקבלה היה רבי חיים שאול בקי במיוחד ואמרו עליו שהיה ראש לחכמי המקובלים בדורות האחרונים, בשנת תר"ן בהיותו בן ל"ב שנים עלה לארץ-ישראל ומאז כניסתו אליה לא יצא ממנה. שש שנים למד בישיבת המקובלים "בית אל" שבירושלים, במשך הזמן סלל דרך לימוד בחכמת הקבלה.

כאשר נתייסדה ישיבת המקובלים "רחובות הנהר" בשכונת הבוכרים בקשו החכמים למנות לראש הישיבה, הישיבה הקדושה היתה גם מקום התפילה לחכמי המקובלים, בימים הנוראים היו רבים מבני ירושלים מצטופפים סביב לחלונות ביה"כ ומבקשים לשמוע את התפילה המרטיטה מפיו של הצדיק שהיה מתפלל לפי כוונת הרש"ש.

שמו יצא למרחוק, ונשא בהערצה בפי צדיקי הדור בארץ ובגולה. גדולים וצדיקים שחרו לפתחו ביראת כבוד עצומה. גם לאחר שנתעורר בשני עיניו - שנים מספר לאחר שעלה לא"י, המשיך להתפלל בבקיאות מפליאה לפי כוונת הרש"ש והאריז"ל, כן המשיך ללמוד בבקיאות עצומה, ללא ספר, הוא צטט בע"פ קטעים שלמים הקבלה, והפליא את הלומדים.

רבי חיים שאול הכהן חיבר את הספר "איפה שלמה" - פרוש על הספר "אוצרות חיים" לרבי חיים ויטאל, מלבד ספר יסוד זה, חיבר ספרים נוספים בחכמת הקבלה.

רבי חיים נפטר לבית עולמו בד' טבת תרצ"ג, כשתלמידיו וכל בית ישראל מבכים את האבידה הגדולה.

ד'ח' שמגר 4 ירושלים

טל. 02-388122

פקס. 02-388555

ת.ד. 41072 ירושלים 91410

חס. עמותה 580204758

ר' צדקה חוצ'ין זצוק"ל

נולד: שנת תרל"ו.
נפטר: א' אדר תשכ"ו.

נולד בבגדד בשנת תרל"ו למשפחת חוצ'ין, שהיתה מהמשפחות החשובות בעיר זו של חכמים וסופרים, בצעירותו למד ב"מדרש בית זילכה" ורבו המובהק היה הרב יוסף חיים זצוק"ל, הוא התמסר לתורה, ללמוד וללמד, מסר שיעורים והעמיד תלמידים ואף לבעלי מלאכה הנהיג שעורי תורה, ביתו היה בית ועד לחכמים, ורבים מהם קבעו דירתם בביתו - אכלו על שולחנו ולנו בביתו. הרב צדקה מסר נפשו לחינוך הטהור של ילדי ישראל, ועמל לסכל מזימות "המחדשים", בשנת תרפ"ד עלה עם משפחתו לא"י ויהודי בגדד נפרדו ממנו בצער רב, הוא קבע מושבו בירושלים עיה"ק, הקים מכספו את ביה"כ "שמש צדקה" והנהיג בו תפילת "ותיקין" בשחרית, וסדרי תפילה ולמוד במשך היום כולו.

מוהל מומחה היה הרב חוצ'ין, כל ימיו מל תינוקות לשם שמיים מבלי לקבל פרס, יהודי ירושלים ראו זכות גדולה להם - שהרב יהיה המוהל של ילדיהם. היה דקדקן במצוות - קלה כבחמורה, ונוהר מאוד שלא להנות כלל מכתרה של תורה, אהוב ונערץ על בני ירושלים.

בהגיעו לגבורות, נתבקש לישיבה של מעלה, היה זה בליל שישי א' אדר התשכ"א.

בניאון הראשון לציון
רבי עובדיה יוסף שליט"א
נשיא מועצת חכמי התורה

רח' שמגר 4 ירושלים
טל. 02-388122
פקס. 02-386555
ת.ד. 41072 ירושלים 91410
מס. עמותה 580204758

האדמו"ר מבזיעאד הרב יוסף גבאי זצוק"ל

נצר למשפחה ממגורשי גלות ספרד נולד בעיר בזיעאד שבמרוקו לפני כ-150 שנה. עוד בצעירותו ניכר בו שיעוד לגדולות ונשלח לשתות מים מן הבאר הלא הוא מורו ורבו רבי אלעזר הלוי - ראש ישיבת מרקש. בשקידתו בתורה ראה ברכה ורוחו סערה בו להקים עולה של תורת חיים בעיר מולדתו בזיעאד.

שם הקים את ישיבתו המפורסמת, ויסד את בית דינו. חכם היה בנגלה ובנסתר ודרשותיו ולקחו נתקבלו בצמאון על ידי בני העיר, ויהי להם למורה ומכוון, עמוד אש לפני המתנה. כאחד הגדולים היו בני עדתו כרוכים אחריו ומשחרים לפתחו בהתמדה להתייעץ בכל שאלה קטנה כגדולה, ורבים מהם נושעו בעצתו ובתבונתו, ותפילתו ומופתיו עמדו לצאן מרעיתו בכל עת צרה וצוקה.

דרכו בקודש היתה להמתיק לדרוש ולחבר דבר הלכה עם אגדה, וזכה להעמיד תלמידים רבים שהפיצו מעיינות התורה הקדושה וחיזקו בדקי הזת בקהילות מרוקו השונות. כן זכה להדפיס מתורתו בספריו הרבים אשר חיבר, ובהם ניכרת דרך לימודו אשר יש בה דמיון רב לדרכו של מהר"י אלגאזי זצוק"ל.

נודע כמקובל גדול ומן הרוח שריחפה מבית מדרשו, הושפעו רבים מתלמידי החכמים בעיר והיו מקדישים מסדר לימודים הקבוע להגות בתורת הנסתר.

כיסופים מיוחדים היו לו לארץ הקודש והיה מכוון ומרגיל את בני העיר להיותם בציפיה ובכמיהה לעת רצון בה יהיו נכונים וזוכים לעלות לארץ אבותם.

רוח זו שפיעמה בהם בהשראתו, עמדה לשדריי עיה"ק ירושלים וצפת, שהיו פוקדים את העיר בשליחות כוללי קהילותיהם, והיו זוכים לחמימות מיוחדת ולתמיכה בעין יפה ומכובדה לרווחת הישוב היהודי בארץ הקדושה.

מהר"י מבזיעאד זצ"ל זכה לזקנה ושיבה ונלביע והוא כבן מאה שנים, ביום ד' בחשוון ה'תשי"א.

כ-6,000 מיוצאי חלציו, וכ-20,000 מיוצאי עירו מתגוררים היום ברחבי אה"ק, ורובם ככולם מקושרים עם שלשלת התורה והחסידות שיסד מהר"י זצ"ל בעיר מוצאם, אותה הם ממשיכים בימינו אנו, ומוסיפים לה חוליות בדמות הישיבה ומוסדות התורה הרבים על שמו, שהוקמו על ידיהם בארץ הקודש.

בירושלים עיה"ק פועלים מוסדות על שמו ברחוב אליהו סלמן 7, ברחוב נהר פרת 20, וברחוב חיים עוזר 51. מוסדות אלה מעידים על הרוח שעדיין ממשיכה ומפעמת מבית מדרשו של מהר"י זצ"ל, ובסי"ד לא נס ליחה, כמעין ביטוי של הוקרה מלתתא ומלעילא על פעלו הרבים של מהר"י זצ"ל. קשר מיוחד ומתמיד מתקיים בין כלל יוצאי בזיעאד ובין הישיבה והמוסדות שיסדו הם עצמם, וכינוסים נערכים על ידם מידי יום הילולא דליה, להגדיל תורה ולהאדיר כהמשך למורשתו.

מלבד הישיבה, פועל גם מכוון להוצאת ספרים על שמו, ובו ראו אור מחדש שלושה מספריו של מהר"י, הלא הם ספר "בגדי ששי", ספר "כתונת יוסף" וספר "תפלה ליוסף".

המוסדות הקרויים על שמו הקימו את הקריה ברכס שועפט, ועתה, לאחר שכבר הוקצו לשם כך מגרשים, הוחל על ידם תהליך הקמת הישיבה, בית כנסת מרכזי ומקוה בשכונה זו, שאף הם ישאו את שמו כביטוי לשאיפה ללכת בדרכו ולהמשיכה, בהפצת תורה בקרב עם ישראל בכלל ובקרב שכונת רמת שלמה בפרט.

רצ"ב הסכמות מגדולי הדור הקודם ומגדולי דורנו הנותנות מבט על גדלותו בתורה ופעלו למען התורה ולמען עם ישראל.

כיהודה ועוד לקרא, מקוים ממשיכי מורשתו להוסיף נדבך להנצחת זכרו בקריאת רחוב על שמו בתוככי השכונה רמת שלמה, אשר בה נבנים הקריה והמוסדות, ומודים הם לכבוד סגני ראש העיר הרב מאיר פרוש, הרב נסים זאב והרב חיים מילר על הצטרפותם לשאיפה זו, ביוזעם את המאמץ בן חמש השנים אשר נעשה (ועדיין לא תם) בבנין הקריה לזכות ולזכר מהר"י בזיעאד זצ"ל, זכותו תעמוד לימינם בכל פעלם.

6 פרק

המנוח הרב ציון גרמי ז"ל - קורות חיים

תרצ"ה - תש"ן

עיריית ירושלים, משרד הדתות, ועד העדה התימנית בירושלים.

אחד האישים הבולטים ביותר בתחום העשייה והעזרה ליחיד ולכלל, כתובת לכל פונה, לאישי ציבור ולעמך. רבים בירושלים ובארץ שמחו לספר על עזרתו ועל עשיתו.

להלן בקצרה תפקידיו המרכזיים:

בין השנים: 51-65	מזכיר מועצת העירייה וועדותיה
65-71	עוזר אישי לסגן ראש העיר
71-75	רכז ועדת ההערכה לתשלומי הורים
75-76	מנהל אגף ההערכה והגבייה במחלקת החינוך
76-90	סמ"ל בכיר במשרד הדתות
65-90	חבר ויו"ר ועד העדה התימנית בירושלים
75-90	חבר המועצה הדתית ירושלים

בפעילות תנועתית - מפד"ל - מנערוותו ועד פטירתו היה מראשי הסניף בירושלים ופעיל במישור הארצי.

תפקידיו שפורטו לעיל אינם אלא המסגרת הכללית לפעילותו. עם זאת הוא היה מוסד בפני עצמו. פעל והפעיל אחרים לחיזוק העיר ירושלים, לעזרה ועצה לראשיה, לשילוט רחובותיה, לקשר בין תושביה לבין ראשי העיר, לצביונה הרוחני והכללי של העיר. רבים מאד מתושביה כיום חבים לו את מעמדם, קידומם וחינוכם ומציינים זאת בכל עת וזמן.

לחיזוק דברים אלו ראוי לקבל חוות דעת מראשי העיר שכיהנו בתקופת עבודתו. בעיקר יש לציין את עשייתו למען הכלל שלא על מנת לקבל פרס או קידום אישי.

7. קרופ

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES הפקולטה למדעי החברה

NORMAN ROSE
Chaim Weizmann Professor of International Relations

פרופ' נורמן רוז
הקתדרה ע"ש חיים וייצמן ביחסים בינלאומיים

21 מאי, 1996

25-5-96

לכבוד

מר גד קובץ

מזכיר הועדה לשמות לרחובות

עיריית ירושלים

ככר ספרא

ירושלים

מר קובץ הנכבד,

ברצוני לתמוך ללא היסוס בבקשתו של מר לוסיאן הריס לקרוא רחוב בירושלים ע"ש
SCOTT .C. P. SCOTT, ללא ספק היה דמות מפתח בתהליך שהביא בסופו של דבר להצהרת
בלפור, ובתקופות שונות תפקידו היה מרכזי.

אני מדגיש מחדש את הרפרנסו (מראי מקום) המוזכרים במכתבו של מר הריס מ- 22/4/96; ואולי
ניתן להוסיף את ספרו של ליאונרד סטיין, הצרה בלפור, הנחשב, בצדק, כהספר הדפיניטיבי על
הנושא.

לכן, מגיע למר SCOTT, אף יותר מאנשים רבים אחרים, את הכבוד המבוקש.

בכבוד רב,

נורמן רוז

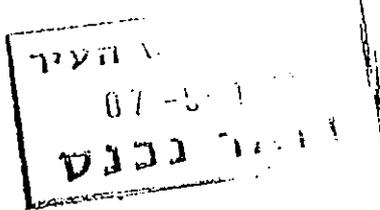
871/a⁶

9 9001

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM
פרופ' ב"ז קודר / החוג להיסטוריה

5 במאי 1996

לכבוד
מר אהוד אולמרט
ראש העיר ירושלים
ת.ד. 775
ירושלים 91007

מר אולמרט הנכבד,

אני מניח שידוע לך כי לפני כשלוש שנים נתגלו ברמות 06 שרידיו של כפר צלבני מן המאה ה-12. הכפר נחפר בחלקו, השרידים כוסו, ורשות העתיקות הצליחה להבטיח שהשטח יהפוך, בבוא העת, לגן ארכיאולוגי.

ברצוני להציע שאחד הרחובות הסמוכים לאותו גן, ואולי הגן עצמו, ייקרא על שמו של פרופסור יהושע פראוור ז"ל, שבימים אלה מלאו שש שנים לפטירתו. אין צורך להכביר מלים על זכויותיו של פרואור כהיסטוריון בעל שם עולמי, שתלמידיו מלמדים את תולדות מסעי-הצלב, ממלכת ירושלים הצלבנית, וימי-הביניים בכלל, בכל האוניברסיטאות בארץ; ואני מניח שזכור לך שתרומותיו הרבות לחקר ירושלים, ופעילותו הציבורית העניפה בתוכה, זיכו אותו בערוך ימיו בתואר "יקיר ירושלים". אבל אפשר שאינך יודע שאחד הנושאים הקרובים במיוחד לליבו היה היישוב הצלבני הכפרי בממלכת ירושלים -- ועל כן דומני שקשה להעלות על הדעת מקום הולם יותר לקוראו על שמו מאשר איזור הכפר הצלבני ברמות 06.

בשנת 1999 יתקיים בירושלים הכנס החמישי של האגודה הבינלאומית לחקר מסעי-הצלב (Society for the Study of the Crusades and the Latin East), שיש לי הכבוד לשמש עכשיו כנשיא שלה. ברצוני להציע שבמהלך כנס זה, רוצונו מוקירו של פראוור מרחבי העולם, יקויים טקס קריאת הרחוב על שמו; ושמה יגויסו עד אז הכספים הדרושים להשלמת החפירה ולהפיכת האתר לגן ארכיאולוגי, וזה יישא את שמו.

בכבוד רב,

פרופ' ב"ז קודר

העתק: מר אהוד פראוור, מנהל הגמנסיה העברית, ירושלים

19. 10

Faint, illegible text or markings at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

עיריית ירושלים
Municipality of Jerusalem
بلدية اورشليم-القدس

3000 שנה
לירושלים עיר דוד
תשנ"ו-תשנ"ז

ראש העיר
Mayor of
Jerusalem
رئيس البلدية

ירושלים, י"ב בשבט החשנ"ו
2 בפברואר 1996

דוד פרופ

לכבוד
הרב יוסף הייזלר
יו"ר ועדת השמות
עיריית ירושלים

כבוד הרב הייזלר,

אבקשך להעלות על סדר יומה של ישיבת ועדת השמות הבאה את המלצתי לקריאת
רחוב על שם משה ברעם ז"ל בירושלים.

משה ברעם ז"ל נולד בשנת 1911 ועלה לארץ בשנת 1931 ומאז חי ופעל
בירושלים עד ליום מותו.

בשנות חייו מילא תפקידים חשובים ומרכזיים בחיים הציבוריים של מדינת
ישראל והעיר ירושלים: כיהן כחבר ועדת המצב של מחוז ירושלים במהלך
מלחמת השחרור, כמזכיר ההסתדרות בירושלים בין השנים 1948 עד 1960,
כמזכיר מפלגת פועלי ארץ ישראל בירושלים בין השנים 1960 עד 1974, כיהן
כחבר כנסת בין השנים 1959 עד שנת 1977 (מהכנסת הרביעית ועד הכנסת
השביעית), כיו"ר ועדת העבודה בכנסת, כיו"ר הקואליציה והנהלת סיעת
העבודה וכן כשר העבודה בין השנים 1974 עד 1977.

במסגרת פעילותו הציבורית פעל להגדלת מספר תושביה של ירושלים, פעל
להקמת מפעלי תעשייה ומלאכה וחידוק מפעלים קיימים לשם יצירת בסיס
תעסוקה רחב בעיר, פעל להבטחת אספקה סדירה של מים וחשמל לירושלים
בשנים בהן היו קשיים מרובים בעניינים אלה. פעל לפיתוח מפעלי תיירות
חשובים בעיר והיה שותף להקמת שכונות מגורים חדשות ובמיוחד קרית משה
בקרית יובל.

בשנת 1981 אמר משה ברעם ז"ל: "היסר עבודה הוא קללה למדינה. האוצר
היחיד שלה הוא אדם ואם הוא יובטל ממלאכתו - נסגיר כמו ידו אושיות
חיינו". בכך תימצת את עיקר פעולתו ועשייתו בעיר ירושלים - תעסוקה,
פרנסה, מגורים, והעלאה תמידית של איכות חיי תושבי העיר.

לאור כל האמור לעיל אני סבור כי נכון תעשה העיר ירושלים אם תנציח את
זכרו ולכן ממליץ על כך בחום.

בברכה,

אהוד אולמרט

העחק: מר יעקב אפרתי, מנכ"ל העירייה
ב/092

כוכב ספרא 1, ת.ד. 775, ירושלים, 91007, טלפון 02-297997, פקס 02-296014
1 Safran Square, POB 775, Jerusalem, 91007, Israel, Tel. 02-297997, Fax. 02-296014
ميدان سفير ١، ح.ب. ٧٧٥، اورشليم-القدس، ٩١٠٠٧، هاتف ٢٩٧٩٩٧-٠٢، فاكس ٢٩٦٠١٤-٠٢

M. P. P.

*****

2. שלמה מן האדומים, (בערך-1570 - בערך-1630) (כונה גם בשם "סלומונה די-רוסי", איל הבראו די מנטואה" - באיטלקית: "שלמה האדום, העברי ממנטואה") מלחין יהודי בן תקופת הרנסנס, שחי ופעל בעיר האיטלקית מנטואה. ישנם פרטים ביוגרפיים מעטים על חייו, אבל בהחלט ידוע שהוציא לאור, בין השאר, ספר מזמורים לבתי הכנסת, אשר התבסס על טקסטים מהתנ"ך, וכונה "שיר השירים אשר לשלמה", (בלטינית: "CANTICUM CANTORICUM") ואם כי עורר פולמוס בין הרבנים, שחלקם שלל את העקרון של שירה בבתי"כ, (לאחר חורבן ביהמ"ק) הרי חלקם תמך ברעיון, והיצירות המוסיקליות זכו להצלחה גדולה. הרב אריה ליאון ממודנה, כתב הקדמה נלהבת לספרו של רוסי שבה גינה את "המלעיזים המתחסדים המרחיקים כל דבר חדש וכל בינה". השם המלא של יצירתו היה: "השירים אשר לשלמה - מזמורים ושירים ותשבחות אשר הביא בחכמת הניגון והמוסיקה לשלושה, ד', ה', ו', ז', ח', קולות" - כ"מר שלמה מהאדומים יצ"ו מדדי ק"ק מאנטובה - ויניציאה ה' שפ"ג" (1622).

מלבד המנגינות היהודיות למזמורי תהילים ותפילות שבת ומועד הוא כתב גם שבעה ספרים של מדריגלים חילוניים, וארבעה ספרי מוסיקה אינסטרומנטלית (סימפוניו, סונטו, גליארדים וכיוצ"ב) שנדפסו במהדורות רבות. רוסי עצמו העיד על המוסיקה הדתית שלו כי "שמחי לי מטרה להגדיל מזמורי דוד מלך ישראל ולהאדירם. עד אשר שמתי חוק-גבול להם בדרכי המוסיקה, לבעבור יהיה להם יתר שאת לאוזן מיללים תבתי".

רוסי שהיה יהודי גאה ובן למשפחה מכובדת במנטואה, - אשר לפי המסורת שבידה, באו אבונה המשפחה לרומא עם גולי יהודה לאחר חורבן הבית השני - שירה בחצרו של הדוכס וינצ'נצו הראשון לבית גונזאגה, שליט מנטואה, החל מגיל 17 שנים, ובמהרה מונה למנהל המוסיקה בחצר השליט.

רוסי היה בעירו דמות מכובדת עד כדי כך שהשלטונות התירו לו להתהלך בחוצות עירו ללא הטלאי הצהוב - סימן היכר משפיל שהוטל כחובה על כל היהודים באותה תקופה. הוא נמצא ברשימת-מקבלי המשכורות של בית גונזאגה עד שנת 1622. פרטי מותו וקבורתו של רוסי אינם ידועים, אך יצירותיו מושרות ומנוגנות עד היום בידי טובי הזמרים, הנגנים, המקהלות והתזמורות שברחבי העולם, וגם בישראל.

1
2
3
4
5

○

○

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100